

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 692/2023
09.02.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелене Ивановић, председника већа, Жељка Шкорића, Бранислава Босилковића, Бранке Дражић и др Илије Зиндовића, чланова већа, у парници из радног односа тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Мирјана Глигоријевић, адвокат из ..., против туженог „МЛЕКАРА МАЕСТРО“ д.о.о. Сакуле, Општина Опово, чији је пуномоћник Младен Магделинић, адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 4567/21 од 11.10.2021. године, у седници већа одржаној 09.02.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

НЕ ДОЗВОЉАВА СЕ посебна ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 4567/21 од 11.10.2021.године, у ставу другом изреке.

ОДБАЦУЈЕ СЕ као недозвољена ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 4567/21 од 11.10.2021.године, у ставу другом изреке.

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 4567/21 од 11.10.2021. године, у ставу трећем и четвртом изреке.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиоца за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Панчеву П1 178/19 од 29.06.2021. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца, па је обавезан тужени да тужиоцу на име накнаде штете због неисплаћене отпремнине исплати износ од 159.707,10 динара са законском затезном каматом почев од 31.01.2014. године до коначне исплате и на име накнаде штете због неискоришћеног годишњег одмора исплати износ од 384.496,64 динара са законском затезном каматом почев од 31.01.2014. године до коначне исплате. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца у делу преко досуђених 159.707,10 динара на име накнаде штете због неисплаћене отпремнине до тражених 2.635.138,25 динара. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 183.760,90 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 4567/21 од 11.10.2021. године, ставом првим изреке, потврђена је пресуда Основног суда у Панчеву П1 178/19 од 29.06.2021. године у делу става првог изреке на име накнаде штете због неисплаћене отпремнине за износ главног дуга од 61.666,66 динара са законском затезном каматом почев од 31.01.2014. године до коначне исплате, као и на име накнаде штете због неискоришћеног годишњег одмора за износ главног дуга од 272.184,32 динара са законском затезном каматом почев од 31.01.2014. године до исплате, а жалба туженог том делу одбијена као неоснована. Ставом другим изреке, потврђена је пресуда Основног суда у Панчеву П1 178/19 од 29.06.2021. године у ставу другом изреке и жалба тужиоца у том делу одбијена као неоснована. Ставом трећим изреке преиначена је првостепена пресуда у преосталом делу става првог изреке, тако што је одбијен тужбени захтев тужиоца да се обавезе тужени да му на име накнаде штете због неисплаћене отпремнине преко износа од 61.666,66 динара до досуђеног износа од 159.707,10 динара, исплати износ од још 98.040,44 динара са законском затезном каматом почев од 31.01.2014. године па до исплате и на име накнаде штете због неискоришћеног годишњег одмора преко износа од 272.184,32 динара до досуђеног износа од 384.496,64 динара, исплати износ од још 112.312,32 динара са законском затезном каматом почев од 31.01.2014. године па до исплате. Ставом четвртим изреке, укинута је решење о трошковима поступка садржано у ставу трећем изреке првостепене пресуде, па је обавезан тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 261.440,00 динара. Ставом петим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију на основу члана 403. став 2. тачка 2) и члана 404. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11 ... 49/13 – УС, 74/13-УС, 55/14, 18/20 и 10/23 – др. закон) - у даљем тексту: ЗПП.

Врховни суд је прво размотрио да ли ревизију у делу којим се побија став други изреке пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 4567/21 од 11.10.2021. године треба изузетно дозволити у смислу одредаба члана 404. ЗПП.

Према одредби члана 404. став 1. ЗПП, ревизија је изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која не би могла да се побија ревизијом, ако је по оцени Врховног суда потребно да се размотре правна питања од општег интереса или правна питања у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и ако је потребно ново тумачење права (посебна ревизија). Ставом 2. истог члана закона прописано је да о дозвољености и основаности ревизије из става 1. овог члана, одлучује Врховни суд у већу од пет судија.

Врховни суд је нашао да нису испуњени услови да се дозволи посебна ревизија у односу на други став изреке побијане другостепене пресуде, јер у конкретном случају не постоји ниједан од разлога наведених у одредби члана 404. став 1. ЗПП због којих би ревизију требало изузетно дозволити. Наиме, нема разлога који указују на потребу разматрања правних питања од општег интереса или правних питања у интересу равноправности грађана, у циљу уједначавања судске праксе или новог тумачења права, нити је тужилац о томе приложио одговарајуће пресуде.

Следом наведеног, на основу члана 404. став 2. ЗПП, Врховни суд није дозволио посебну ревизију, па је одлучио као у ставу првом изреке.

Испитујући дозвољеност ревизије у смислу члана 410. став 2. тачка 5) ЗПП, Врховни суд је утврдио да ревизија није дозвољена.

Одредбом члана 410. став 2. тачка 5) ЗПП је прописано да ревизија није дозвољена ако је изјављена против пресуде против које по закону не може да се поднесе (члан 403. ст. 1. и 3).

Према члану 403. став 3. ЗПП, ревизија није дозвољена у имовинско правним споровима ако вредност предмета спора побијеног дела не прелази динарску противвредност од 40.000 евра по средњем курсу НБС на дан подношења тужбе.

Тужба у овом спору поднета је 03.03.2016. године, а побијани део правноснажне пресуде очигледно не прелази динарску противвредност износа од 40.000 евра по средњем курсу НБС на дан подношења тужбе, па ревизија тужиоца у овом делу није дозвољена.

На основу члана 413. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у ставу другом изреке.

Врховни суд је, затим, испитао побијану пресуду Апелационог суда у Београду Гж1 4567/21 од 11.10.2021. године, у ставу трећем и четвртном изреке, применом члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2) ЗПП и нашао да је ревизија тужиоца неоснована.

У поступку доношења побијане пресуде, у овом делу, није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2) ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању у првостепеном поступку, тужилац је био запослен у предузећу „Перутнина Птуј-Топико“ д.о.о. Бачка Топола и по престанку радног односа 21.10.2011. године, као технолошком вишку, исплаћена му је отпремнина за период од 33 године радног стажа у износу од 1.656.202,78 динара. Затим је од 02.04.2012. до 01.07.2012. године (три месеца) био запослени у Компанији „Агрожив“, а дана 02.07.2012. године је засновао радни однос код туженог на неодређено време. Одлуком Скупштине туженог број ../2012 од 10.07.2012. године именован је за ... и ту дужност је обављао до разрешења 28.01.2014. године, а дана 31.01.2014. године му је престао радни однос код туженог на основу решења о престанку радног односа услед технолошких, економских и организационих промена у предузећу и смањења обима посла. У радном односу код туженог је провео укупно 1 годину, 6 месеци и 29 дана. Просечна месечна зарада која му је исплаћена у последњих шест месеци који претходе месецу у коме му је престао радни однос износила је 261.339,00 динара бруто. Бруто накнада због неискоришћеног годишњег одмора код туженог у трајању од 10 дана у 2012. години, 20 дана у 2013. години и 1,66 односно 2 дана у 2014. години, износи 384.496,64 динара.

На основу овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је нашао да је тужбени захтев тужиоца за накнаду штете због неисплаћене отпремнине делимично основан, за период који је тужилац укупно провео у радном односу након исплате

отпремнине од стране предузећа „Перутнина Птуј“, у висини обрачунатој тако што је износ трећине бруто зараде тужиоца од 87.113,00 динара сабран са износом од 72.594,10 динара, који чини трећину бруто зараде за период од 10 месеци рада, на основу члана 158. став 1. Закона о раду, док је у преосталом делу до траженог износа тужбени захтев одбијен уз оцену да тужилац има право на отпремнину сразмерно времену проведену на раду, након исплате претходне отпремнине и да не би било оправдано да два пута по истом основу за исти период наплаћује отпремнину. У односу на тужбени захтев за исплату накнаде штете због неискоришћеног годишњег одмора, првостепени суд је на основу члана 76. Закона о раду досудио тужиоцу износ од 384.496,64 динара.

Другостепени суд је, на основу овлашћења из члана 383. став 3. ЗПП одржао расправу. Из допунског налаза и мишљења судског вештака економске струке од 09.08.2022. године утврђено је потраживања тужиоца према туженој у нето износама, у висини од 61.666,66 динара на име неисплаћене отпремнине само за радни стаж код туженог и у висини од 272.184,31 динара на име неискоришћеног годишњег одмора (85.057,60 динара за 10 дана годишњег одмора у 2012. години, 170.115,20 динара за 20 дана годишњег одмора у 2013. години и 17.011,52 динара за 1,66 односно 2 дана годишњег одмора у 2014. години). Прихватио је становиште првостепеног суда да тужиоцу припада право на отпремнину за период који је провео у радном односу код туженог, налазећи, међутим, да је висина основице за обрачун отпремнине у смислу члана 159. Закона о раду везана за исплаћену, дакле нето зараду, која запосленом припада након упате пореза и доприноса из бруто зараде, а не за обрачунату зараду, односно њену бруто вредност у смислу члана 105. став 2. наведеног закона. Поред тога, како у конкретном случају тужиоцу није донето решење о коришћењу годишњег одмора, а на туженом је био терет доказивања чињенице да тужилац својом кривицом није искористио годишњи одмор, као правилно је оценио и становиште првостепеног суда да тужилац има право на накнаду штете за неискоришћени годишњи одмор за 2012, 2013. и 2014. годину, али да као основицу за обрачун те накнаде треба узети нето зараду. Како је тужилац имао право да други део годишњег одмора за 2012. годину искористи до 30.06.2013. године, а тужба је поднета 03.03.2016. године, као неоснован је оценио приговор застарелости потраживања за неискоришћени годишњи одмор за 2012. годину, у смислу члана 196. Закона о раду.

По оцени Врховног суда, супротно наводима ревизије тужиоца, побијана пресуда у у ставу трећем изреке је заснована на правилној примени материјалног права.

Одредбом члана 158. став 1. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05 ... 61/05), важећим у време престанка радног односа тужиоца код туженог, било је прописано да је послодавац дужан да пре отказа уговора о раду, у смислу члана 179. тачка 9) овог закона, запосленом исплати отпремнину у висини утврђеној општим актом или уговором о раду. Према ставу 2. истог члана, отпремнина из става 1. овог члана не може бити нижа од збира трећине зараде запосленог за сваку навршену годину рада у радном односу за првих 10 година проведених у радном односу и четвртине зараде запосленог за сваку наредну навршену годину рада у радном односу преко 10 година проведених у радном односу. Одредбом члана 159. истог закона, прописано је да се зарадом у смислу члана 158. овог закона сматра просечна месечна

зарада запосленог исплаћена за последња три месеца која претходе месецу у којем се исплаћује отпремнина.

Према одредби члана 76. наведеног закона, ако кривицом послодавца запослени не користи годишњи одмор, има право на накнаду штете у висини просечне зараде у претходна три месеца утврђене општим актом и уговором о раду.

Сагласно наведеном, и према оцени Врховног суда, правилан је закључак другостепеног суда да право на отпремнину и на накнаду штете за неискоришћени годишњи одмор у конкретном случају тужиоцу припада у нето износама утврђеним допунским вештачењем од 09.08.2022. године, због тога што је висина основице за обрачун истих везана за исплаћену зараду, дакле, нето зараду која запосленом припада након уплате пореза и доприноса, на основу одредаба чл. 158. и 159. Закона о раду и члана 76. истог закона, па је правилно у делу преко тих износа одбијен тужбени захтев тужиоца у ставу трећем изреке побијане пресуде.

Правилна је одлука о трошковима првостепеног поступка, донета на основу чланова 153. став 1. и 154. став 2. ЗПП

Из наведених разлога Врховни суд је нашао да ревизију у овом делу треба одбити као неосновану, па је, на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучио као у ставу трећем изреке, а детаљно образложење ревизијске одлуке је изостављено сагласно ставу 2. истог члана.

Одбијен је и захтев тужиоца за накнаду трошкова ревизијског поступка, јер по изјављеној ревизији тужилац није успео, па је применом одредбе члана 153. и 165. ЗПП одлучено као у ставу четвртом изреке.

**Председник већа – судија
Јелена Ивановић, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**